

Sámal Jakobsen:

FORÐA FØROYI VERA LÆKNAR

Tað er so stirvið at fáa danskar myndugleikar at góðkenna aðrar læknaútbúgvingar, at føroyingar, sum velja at útbúgva seg uttan fyri kongaríkið, mugu stríðast fyri at sleppa heimaftur at virka sum læknar, sigur Sámal Jakobsen, lækni á Landssjúkrahúsinum

DANJAL AV RANA

– Hvørjum eru danir heims-meistarar í? Í øllum førum ikki í læknasíðind. Hvi skulu vit so binda okkum at teirra skipan?

Sámal og Maria Jakobsen starvast bæði sum læknar á Landssjúkrahúsinum nú. Men leiðin hagar hevur verið long og knorlut. Tey vóru liðug útbúgvinn sum læknar í 2013, men ikki fyrr enn í 2015 fingur tey loyvi at virka sum læknar í danska ríkinum og tiskil í Føroyum.

Tók 10 dagar í Onglandi

Orsøkin? Útbúgvingina tóku tey í USA. Fyri at virka sum lækni í Føroyum, krevst ein góðkenning frá dansku heilsu-myndugleikunum. Og teir eru sera afturhaldnir við at góðkenna aðrar útbúgvingar enn tær dansku.

Bæði tóku tey fyrsta partin av læknaútbúgvingini á einum universiteti í Arkansas, áðrenn leiðin gekk víðari til eitt amerikanskt universitet á karibisku oynni Granada.

Seinasta partin av útbúgvingini tóku hann og konan, Maria Jakobsen, í Onglandi, hagar tey fluttu í 2011. Í 2013 vóru tey liðug at lesa og søktu tá um arbeiðs-loyvi í Onglandi. Tað tók enskum myndugleikum 10 dagar at avgreiða umsóknina.

– Teir settu seg í samband við ein av stovnunum, sum fáast við at góðkenna læknaútbúgvingar og fingur at vita, at okkara var í lagi. So var bara eftir at gera eina samrøðu við meg, fyri at vísja seg um, at eg hevði røttu menniskjaligu førleikarnar, og so var klárt, sigur Sámal Jakobsen.

Tók 448 dagar í Danmark

Tey vistu longu tá, at tey vildu sleppa aftur til Føroya, men konan hevði enn eitt ár eftir av útbúgvingini. Sámal Jakobsen valdi kortini at søkja um góðkenning at sleppa at arbeiða í danska ríkinum beinanvegin. Og gott var tað.

– Tað tók 448 dagar at fáa dansku góðkenningina upp á pláss. Í Onglandi tók tað 10 dagar. Har var eftirlitsstovnurin eftirspurdur, og tá hann segði, at útbúgvingin var í lagi, so var hon tað. Í Danmark mátti alt samskipti fara umvegis tvær skrivstovukvinnur á heilsu-málaráðnum, og svartíðin hjá teimum var upp í trýggjar mánaðir fyri hvørt samskipti, ein hevði við tær, sigur Sámal Jakobsen.

USA er triðja-land

Sámal Jakobsen greiðir frá, at danska læknagóðkenningin er skipað soleiðis, at heimurin er býttur í trýggjar bólkar. Fólk, útbúgvinn sum læknar í einum norðurlandi, kunnu frítt ferðast millum norðurlond og virka sum læknar allastaðni. Tey, sum hava eina útbúgving úr einum ES-landi, kunnu fáa danska góðkenning, tá tey hava staðið eina málroynd og tikið eitt skeið, sum danska Sundhedsstyrelsen skipar fyri, um danska heilsuverkið, rættindi og skyldur hjá læknum og sjúklingum o.s.fr.

Triði bólkurin er so restin av heiminum, millum annað USA. Fólk, við útbúgving úr einum landi í triðja bólkinum, skulu gjøgnum eina langa tilgongd fyri fyrst at fáa útbúgvingina góðkenda sum verandi á nóg høgum støði og síðani skulu tey taka fleiri royndir

fyri at prógva, at tey duga sítt fak, umframt áður nevnda málskeið og skeið um dansku heilsuskipanina.

Skrivstovuvelði í Danmark

Sámal Jakobsen greiðir frá, at í øðrum londum, so sum Onglandi, USA og Svøríki, eru stovnar, sum taka sær av at góðkenna lækna-útbúgvingar.

– Fók frá hesum stovnunum vitja universitetini, tey hyggja at pensum í útbúgvingini, tey tosa við læknarnar, sum undirvísa, váttað, at teir hava ein ph.d-grad, teir vitja sjúkrahúsin, sum vit eru í starvsvenjing á, teir hava samrøður við næmingar og lærarar, alt fyri at tryggja, at útbúgving lýkur krøvini fyri at virka sum lækni í vesturheiminum. Hvør læknafaklig útbúgving verður kannað á hendan hátt minst 6. hvørt hvørt ár, sigur hann.

– Í Danmark sita tvær kvinnur í danska heilsu-málaráðnum og skulu góðkenna hvørja einstaka umsókn tær fáa. Teir fara ongan-tíð úr skrivstovuni. Tær hava ikki førleika til at meta um, hvørt útbúgvingarnar eru nøktandi ella ikki og samskipta tí um teldupost við læknar á Ríkissjúkrahúsinum. Ábyrgdin at fáa útbúgvingina góðkenda, at veita øll skjøl, at fáa skúlan at útlýggja skjøl av alskyns slag, liggur á umsøkjaranum. Eg skal prógva, hvi útbúgvingin er góð nokk, heldur enn at man letur hesa uppgávuna í hendurnar á einum uttanveltaðum stovni, sigur hann.

Skrivstovukvinnurnar senda síðani alt skjalatílfarið til læknar á Ríkissjúkrahúsinum, sum so skulu meta um, hvørt útbúgvingarnar eru nóg góðar ella ikki, men ei

heldur teir hava nakað samband við útbúgvingarstovnin. Teir gera hetta arbeiðið við síðunar av sínum vanligu starvi.

Noktaði at fara til málroynd

Eftir at skrivstovukvinnurnar hava góðkent útbúgvingina, skalt tú til ymiskar royndir.

– Fyrst og fremst, so noktaði eg at fara til málroynd. Síðani skuldi eg upp til fleiri aðrar royndir, men av tí at tað er avmarkað pláss á

hvørjari roynd, tók tað langa tíð at koma ígjøgnum alla mylluna. Tilsamans tók tað næstan tvey ár at fáa góðkenning at starvast sum lækni í Føroyum, sigur Sámal Jakobsen.

– Tað er í finasta lagi, at danir eru kræsni, hvat viðvíkur læknaútbúgvingum, men teirra góðkenning er einki betri enn aðrar góðkenningar. Har sita tvær kontórmýs, sum samskipta umvegis teldupost við ein lækna á Ríkissjúkrahúsinum um út-